

Nederlands Genootschap van Sint Jacob

Jaarverslag 2013

Ons Genootschap groeit en bloeit. Het aantal leden neemt nog steeds toe en daarmee ook het aantal activiteiten. Het is ondoenlijk ze allemaal in het jaarverslag op te nemen. Met dit jaarverslag is gepoogd een indruk te geven van wat uw Genootschap zo allemaal doet. Soms waren het grote evenementen, soms zaken die op het eerste gezicht wat triviaal lijken, maar die we toch hebben opgenomen omdat het de rijke variëteit van ons Genootschap laat zien.

Het jaar 2013 werd gemarkeerd door twee belangrijke gebeurtenissen. Na een lange voorbereiding konden we onze nieuwe website in gebruik nemen en in Santiago hadden we voor het eerst onze *Huiskamer van de Lage Landen*.

Een nieuwe website

Na een gedegen voorbereiding waarin door veel mensen hard is gewerkt, kon in het najaar van 2013 de nieuwe website in gebruik worden genomen. Een van de grote veranderingen is dat mensen zich zelf kunnen inschrijven als lid en een account kunnen aanmaken waarin ze zelf hun gegevens kunnen beheren. Naar verwachting ontlast dit onze ledenadministratie. Leden kunnen via hun account o.a. een weblog koppelen of een compostela registreren.

Wat is er verder nieuw?

Er is een schat aan interactieve routes te vinden op onze nieuwe site. U kunt er GPS-bestanden downloaden, foto's plaatsen, onderdak zoeken en nog veel meer.

U vindt er de activiteiten van uw eigen regio, maar ook die van andere regio's en u kunt zich abonneren op de nieuwsbrief van een aantal regio's.

De webwinkel is geheel vernieuwd. Op *De weg naar Binnen* staan de achtergronden van wat mensen beweegt om op pelgrimstocht te gaan.

Han Pronker is de nieuwe webmaster.

De Huiskamer van de Lage Landen een succes

Het was al jaren een veelgehoorde 'klacht' van pelgrims: *Nu ben ik in Santiago aangekomen, het doel is bereikt, maar wat nu?* Ze hadden behoefte aan een luisterend oor om hun verhaal kwijt te kunnen.

Van half april tot half oktober hadden we daarom een ruimte gehuurd in de Rua de San Pedro, aan de camino Francés op ongeveer 800 m van de kathedraal verwijderd. In principe als proef voor één jaar. We mochten in totaal meer dan 1.500 pelgrims in de huiskamer ontvangen. Ze konden niet alleen hun ervaringen vertellen, maar ook informatie krijgen over logies in Santiago en mogelijkheden voor de terugreis.

De oudste bezoeker was 90 jaar, de jongste 6 jaar. De gemiddelde leeftijd lag op 58 jaar en 46% van de pelgrims was ouder dan 60 jaar. Van de bezoekende pelgrims was 65% te voet en 35% met de fiets.

Iets minder gezellig was dat het gemeentebestuur van Santiago besloten had de straat te herinrichten en volledig op de schop te gooien. Vanaf de zomer lag de straat volledig open en indrukwekkende generators en pneumatische hamers zorgden voor veel geluidsoverlast tijdens de gesprekken in de huiskamer.

Meerdere pelgrims hebben na hun terugkeer in Nederland positief tot lovend gereageerd op het initiatief van het Genootschap tot het bieden van een plek van welkom in Santiago. De pelgrims en de vrijwilligers hebben de huiskamer in Santiago tot een succes gemaakt.

Om die reden hebben we besloten tot een tweede proefjaar, dit keer in een aparte ruimte in het pelgrimsbureau vlak bij de kathedraal.

Voorjaarsbijeenkomst in Delft

Tot nu toe organiseerde het bestuur de voorjaarsbijeenkomsten in Utrecht, maar vanaf 2013 worden zowel de voor- als de najaarsbijeenkomst aan de regio's toevertrouwd. Regio Den Haag had de primeur de organisatie van de voorjaarsbijeenkomst 2013 op zich te nemen. De bijeenkomst vond plaats op twee locaties in het historische centrum van Delft en had als thema *De andere camino*.

De bijeenkomst trok zeshonderd bezoekers met een gevarieerd programma. Bijzonder was de lezing die politiek verslaggever Ferry Mingele gaf over zijn tocht naar Santiago. Normaal wijst hij lezingen altijd af, maar omdat hij op zijn tocht naar Santiago zo gastvrij was ontvangen door onze hospitaleros in Roncesvalles wilde hij wel iets terugdoen.

Bert Roebert vertelde namens de regio Bollenstreek-Rijnland dat de regio de prijs die ze vorig jaar gewonnen had met de Herman Gresnigt Jacobaliawedstrijd, besteed had aan een kunstwerk, een kaarsenhouders. Annemijn Gresnigt (weduwe van Herman) stak de eerste kaars aan.

EO-radio interviewde aan het slot van de dag een aantal vertrekkende pelgrims.

Najaarsbijeenkomst in Middelburg

Op zaterdag 2 november vond de najaarsbijeenkomst met als thema *Pelgrimeren in Europa* plaats in het historische abdijcomplex van Middelburg. Dit keer georganiseerd door de regio Zuidwest Nederland.

De 'voor-bijeenkomst' begon op vrijdagavond met een pelgrimsmaaltijd. Een veertigtal bezoekers, vrijwilligers en standhouders lieten zich het traditioneel Zeeuwse 'pik in 't potje' goed smaken. Voor velen was de maaltijd een leuk opwarmertje. Vooraf maakte de organisatie zich zorgen over het verwachte aantal aanmeldingen. 'Hoeveel mensen gaan de verre reis naar Middelburg maken?' Die buikpijn was niet nodig. De zorgen kwamen later toen bleek dat een aantal programmaonderdelen flink was overtekend. Passen en meten dus. Frans de Valk moest met 85 belangstellenden voor 'Pelgrimeren in Duitsland' verhuizen naar de Kloveniersdoelen. Ook voor de stadswandelingen was veel meer belangstelling dan gedacht. Uiteindelijk is het een schitterende dag geworden met de drie Abdijkerken als centrale plek.

Een kleine greep uit het programma:

- Pelgrimeren na Compostela, door Terie Leijs
- Pelgrimeren op hoge hakken, door Monica van Leke
- Geheime tekens in Europa, door Irene Weug
- Het geschenk van pelgrimeren, door zangeres Simone Awhina
- De Sterrenweg, door medewerkers van de Sterrenwacht

Aan het einde van de dag natuurlijk het traditionele Café St. Jacques en daarna gingen alle 450 (!) bezoekers naar huis met een echt Zeeuws cadeautje, een klein zanddoosje met twee babbelaars. Het was op z'n Zeeuws een schòdòne dag.

Bestuur

Ons Genootschap draait voor een groot deel op een kleine 200 vrijwilligers van wie velen zich al jaren belangeloos inzetten.

Ook het bestuur bestaat uit vrijwilligers. Gezien de groei van het Genootschap en de daarmee gepaard gaande werkdruk besloot het bestuur tot uitbreiding naar het statutair maximaal aantal leden van negen. In het voorjaar werden Monique Walrave, Henk van Dam en Sjaak van der Worp door de algemene ledenvergadering tot bestuurslid benoemd. Lidwien Meijer werd in het najaar benoemd.

Paul Mandigers kon het bestuurslidmaatschap niet meer combineren met zijn werk diergeneeskunde aan de Universiteit van Utrecht. Hij blijft nog wel actief voor onze commissie Wetenschap.

Bas Brouwer nam in het voorjaar afscheid van het bestuur. Hij was van najaar 2003 tot voorjaar 2013 bestuurslid, waarvan negen jaar als penningmeester. Bas was op vele terreinen actief en hij faciliteerde mede de grote groei van ons Genootschap. De algemene ledenvergadering van 16 maart benoemde hem tot erelid van ons Genootschap. Bas blijft namens het Genootschap bestuurslid van de stichting Pelgrimsvrienden van Sint Jacob.

Verslag penningmeester

Het jaar 2013 is weer met een positief resultaat afgesloten. Hierdoor is het eigen vermogen gestegen naar ruim 356.000 euro. De vereniging is daarmee in financiële zin uitermate gezond.

Het aantal leden bedroeg aan het einde van het jaar 12.157 wat 1.133 meer was dan het jaar daarvoor.

Het financiële resultaat wijkt op onderdelen af van de vastgestelde begroting. De baten zijn hoger uitgekomen dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de groei van het aantal leden groter was dan verwacht waardoor het bedrag aan contributies en inschrijfgelden hoger is dan begroot.

De lasten zijn in zijn algemeenheid binnen de begroting gebleven waarbij met name de kosten van de regio's lager uitgekomen zijn dan begroot als gevolg van het achterblijven van de bestedingen.

De werkelijke kosten bestuur zijn hoger uitgekomen dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door enkele incidentele kosten zoals het plaatsen van een in memoriam bankje in Nasbinals. Verder is het bestuur uitgebreid en wonen de bestuursleden meer gespreid over het land waardoor de reiskosten hoger uitkomen dan begroot was. Ook de ledenbijeenkomsten worden duurder. De tijd dat je voor een appel en een ei een kerk kon huren, is voorbij.

In 2013 zijn veel werkzaamheden verricht voor de bouw van de website en webwinkel. De kosten zijn tot ongeveer 10.000 euro hoger uitgekomen dan verwacht was in 2012. Dit wordt veroorzaakt doordat besloten is de website/webwinkel op een aantal punten te verbeteren. De kosten zijn ten laste van het resultaat gebracht

De kosten Huis der Lage Landen en Amigo Services waren niet begroot. Wel is bij het opmaken van de jaarrekening 2012 een bestemmingsreserve gevormd.

Binnen het eigen vermogen zijn een aantal bestemmingsreserves gevormd. Ten laste van de reserve Herbergen is een reserve voor onderzoek van cultuur en godsdienstig erfgoed gevormd van 40.000 euro. Dit conform het genomen besluit in de najaarsvergadering. Daarenboven is een reserve ten behoeve van Pelgrimeren voor de Jeugd van 10.000 euro gevormd.

Ten behoeve van de regio's en Roncesvalles zijn reserves gevormd conform het saldo van de nog niet bestede gelden.

Het saldo vrij besteedbaar vermogen is verder gestegen naar ruim 167.000 euro.

De financiële commissie heeft de jaarstukken 2013, zoals vastgesteld door het bestuur, onderzocht en akkoord bevonden. Zij zal de algemene ledenvergadering voorstellen de penningmeester decharge te verlenen voor het beheer van de financiële middelen en het bestuur voor het gevoerde beleid.

In februari heeft Truus Mesenig de administratieve taken van Bram van der Wees overgenomen. Zij zorgt voor de ledenadministratie en de nieuwe financiële administratie. Truus werkt 24 uur per week. Bram is hoofdredacteur van de Jacobsstaf geworden.

Contributie niet verhoogd

Volgens een afspraak uit 2003 was het gebruik om de contributie en inschrijfgelden te verhogen met het inflatiecijfer van het CBS. Gezien de gezonde financiële toestand van ons Genootschap en het feit dat het voor sommige mensen crisis is, heeft het bestuur voorgesteld de contributie niet te verhogen. Daar door de jaarlijkse indexering allerlei bedragen waren ontstaan die voor weinigen waren te onthouden, zijn de bedragen afgerond. De algemene ledenvergadering van 2 november in Middelburg is akkoord gegaan met dit voorstel. De bedragen zijn nu:

1.	contributie 'gewoon' lid	€ 23,50 (was € 23,37)
2.	contributie inwonend lid	€ 17,50 (was € 17,54)
3.	inschrijfgeld	€ 12,50 (was € 12,30)

Jacobsstaf

Met het aantreden van Bram van der Wees als hoofdredacteur kreeg de Jacobsstaf een nieuwe opzet. Door het instellen van een kernredactie en een bredere redactie wordt er nu actiever en gericht gewerkt. Was het daarvoor vooral afwachten wat er spontaan ingezonden werd, nu gaat de redactie op zoek naar kopij door of zelf te schrijven of gericht auteurs te benaderen.

Ook het uiterlijk veranderde. De oude vertrouwde afmetingen maakten plaats voor een volwassen magazine formaat (per januari om degenen die de jaargangen inbinden niet in de problemen te brengen).

En in december verscheen nummer 100, een extra dik jubileumnummer. Dit keer met als thema de stad Santiago. Dus voor één keer was het niet de weg, maar het doel dat centraal stond.

In Memoriam

Gewoonlijk zijn we terughoudend in het opnemen van overlijdensberichten, maar in 2013 moesten we afscheid nemen van twee boegbeelden van ons Genootschap.

Vrijdag 25 januari overleed Joop van der Meulen (79). Joop was bestuurslid van 1996 tot en met 2002, met name belast met de internationale contacten. Ook was hij de schrijver en samensteller van de succesvolle uitgaven *Praktisch Pelgrimeren* en *Het Geheim van de Schelp*.

Maandag 25 maart ontviel ons Jeroen Gooskens (71). Zijn prachtige boek *Ver Onderweg* was voor velen de eerste kennismaking met de Camino. Van 1992 tot 2002 was hij redactielid van De Jacobsstaf. In 2010 werd hij vaste medewerker voor de boekenrubriek en besprak hij nieuwe en oude boeken uit zijn rijke pelgrimsboekenverzameling. Voor zijn afscheidsdienst had Jeroen gevraagd of de bezoekers een steentje mee wilden brengen om op zijn kist te leggen.

Koninklijke onderscheiding Gé Westgeest

Ons lid Gé Westgeest is op 26 april jl. Ridder in de Orde van Oranje Nassau geworden. Hij kreeg deze Koninklijke onderscheiding vanwege zijn vele maatschappelijke verdiensten. In ons Genootschap was hij van 1994 tot 2010 regiocontactpersoon voor Oost-Nederland. In die tijd groeide de regio onder zijn leiding van 80 naar 800 leden.

Ook was Gé actief met het uitzetten van pelgrimswandelingen en het ontwikkelen van jacobskerkenpaden in de regio. Verder wist hij vele jacobalia te traceren zodat deze op de landelijke kaart van het Genootschap konden worden gezet.

Bankje in Nasbinals

In 2012 overleed bestuurslid Adrie Dik volkomen onverwacht toen ze met haar man Gerrit op weg was van Le Puy naar Saint-Jean-Pied-de-Port. "Als je dan toch moet sterven, laat mij dan maar op de camino heengaan," had Adrie meermalen gezegd. Ook gaf ze te kennen dat we dan maar een bankje moesten neerzetten, zodat pelgrims konden rusten.

Het bestuur besloot die wens te vervullen. Maandag 29 april, precies een jaar na haar overlijden, onthulde Laurence Rieutort, loco-burgemeester en wethouder van Nasbinals samen met Gerrit Dik het bankje ter nagedachtenis aan Adrie en alle pelgrims die tijdens hun pelgrimage zijn overleden. Hierbij waren ongeveer dertig mensen uit Nederland aanwezig: familie, vrienden en een delegatie van het bestuur.

De wethouder vertelde in haar toespraak dat Nasbinals wel eens plannen had gehad voor een 'jumelage' met een plaats in het buitenland, maar dat daar nog niets van gekomen was. "Door dit bankje is Nasbinals nu in vriendschap verbonden met alle Nederlandse pelgrims," aldus de wethouder. Het bankje staat op de binnenplaats van de gemeentelijk gite in het centrum van Nasbinals waar Adrie 29 april 2012 in de vroege ochtend aan een hartstilstand is overleden.

Statuten en Huishoudelijk Reglement

Vanwege de grote groei van onze vereniging en de veranderende tijd vond het bestuur het een goed idee om de statuten en het huishoudelijk reglement aan te passen aan de nieuwe omstandigheden. De vorige statutenwijziging dateerde uit 2002.

Na een zorgvuldig proces zijn in de algemene ledenvergadering van maart de vernieuwing van de statuten en het huishoudelijk reglement goedgekeurd.

Op 22 mei 2013 is de akte van de statuten bij notaris Tiggelman in Breda gepasseerd en getekend door voorzitter Joost Bol en secretaris André Brouwer.

Treinramp in Santiago

De plaats die velen van ons zo goed kennen werd 24 juli ineens het decor van een tragedie die wereldwijd aandacht kreeg. Slechts enkele uren voordat het grote vuurwerk bij de kathedraal zou worden afgestoken als begin van de feestelijkheden ter gelegenheid van de dag van onze apostel, gebeurde het fatale ongeluk. Alle feestelijkheden in Santiago en in heel Galicië werden dan ook afgelast.

Enkele leden vroegen of ons Genootschap hier nog een taak had. Onze voorzitter heeft namens het Genootschap onze deelneming betuigd aan het Pelgrimsbureau in Santiago. Dit werd zeer op prijs gesteld.

Tijdens onze 25-juli viering in de Janskerk in Utrecht is er een minuut stilte in acht genomen. Ook in de diverse Jacobusvieringen in de regio zijn de slachtoffers herdacht.

Internationale pelgrimsconferentie Krakau

Begin september vertegenwoordigden de voorzitter en de secretaris ons Genootschap op de internationale conferentie van pelgrimsgenootschappen in Krakau.

Twee jaar geleden had ons Genootschap het initiatief genomen voor een internationale conferentie in het kader van ons 25-jarig jubileum in Utrecht. Bij die gelegenheid kondigden de Polen aan twee jaar later een conferentie te organiseren.

Thema van de conferentie was: *1200 jaar pelgrimage naar het graf van Sint Jacob in Santiago de Compostela.*

Er waren deelnemers uit: Duitsland, Engeland, Frankrijk, Ierland, Spanje, Italië, Noorwegen, Japan, VS, Canada, Hongarije, Slovenië, Kroatië en natuurlijk (veel) Polen. In Utrecht hadden we er destijds voor gekozen om maximaal twintig leden van ons 'eigen volk' toe te laten (tot ongenoegen van sommige leden) om Nederland niet te veel te laten overheersen. In Krakau was het precies tegenovergesteld, een kleine veertig internationale gasten en ongeveer zestig Polen, zodat het internationale wel eens wat ondersneeuwde, maar gelukkig werd het geen Poolse landdag.

Het was nuttig om de contacten met onze buitenlandse zusterGenootschappen weer eens aan te halen, nieuwe contacten te leggen en ideeën uit te wisselen. Grappig ook dat er wel eens met een jaloerse blik naar ons werd gekeken. Met 13.000 leden zijn we het grootste jacobusGenootschap ter wereld (ter vergelijking, de VS en Noorwegen hebben ieder 2.000 leden). Klein hoeft overigens niet te betekenen dat men niets doet. Grappig was te zien dat het Genootschap van Wieclavice in Polen (dat de laatste 5 jaar van 20 naar 30 leden groeide) ongeveer dezelfde beleidsdoelstellingen heeft als wij. Het Sloveens Genootschap (150 leden) denkt erover om over twee jaar het volgend congres te organiseren.

Werkgroep Roncesvalles

Voor de elfde keer is in 2013 door een grote groep enthousiaste vrijwilligers gehospitaliseerd in de pelgrimsherbergen van het kloostercomplex van Roncesvalles - Orreaga. Het was het derde jaar voor de nieuwe herberg, Aterpea, met 183 bedden. De toestroom van pelgrims was zo groot dat vrijwel dagelijks ook de oude herberg, Itzandegia, met 118 bedden, in gebruik moest worden genomen, en soms zelfs ook de dependencia, de 'overloop', en het campamento. Waren er in 2011 'slechts' 37.545 pelgrims, in 2012 was het aantal 39.632, en in 2013 was dit aantal gegroeid tot 44.365.

In 17 perioden van twee weken waren 104 hospitaleros actief, meestal in groepen van zes à zeven personen.

De film *The Way*, met Martin Sheen in de hoofdrol, heeft velen geïnspireerd deze pelgrimstocht te maken. Vooral uit de VS, met name de Westkust en Alaska, uit Canada, vooral van Vancouver en omgeving, én uit Australië!

Er is 'klein leed'. Dank aan de brandweermannen die onderkoelde en afgematte pelgrims van de berg haalden en veilig naar de herberg brachten. Maar er is ook groter leed, als een pelgrim valt bij de afdaling door het bos en iets breekt. Dat is verscheidene keren gebeurd.

Er is een nieuwe prior. Don Jesús Idoate Gil is met pensioen gegaan, hij is nu prior emérito. Don Juan Carlos, een jongere bewoner van het klooster, is hem opgevolgd. De nieuwe prior bekommert zich om de pelgrims en de hospitaleros door rondleidingen te organiseren. Soms liep dat uit tot na sluitingstijd van de herberg.

Werkgroep Hospitaleren

Niet alleen in Roncesvalles waren onze hospitaleros actief. Ook in kleinere herbergen als Vessem (NL), Augy sur Bois (F), Saint-Jean-Pied-de-Port (F) en Scheidegg (D). Er is een werkgroep opgericht om de behoefte aan kleinschalig hospitaleren bij onze leden te peilen, maar ook de behoefte aan Nederlandse hospitaleros bij andere refugios.

Werkgroep Geschiedenis en Cultuur

In het eerste kwartaal 2013 heeft de werkgroep Geschiedenis en Cultuur in het Instituto Cervantes te Utrecht een cursus en een reeks lezingen georganiseerd. Dit bleek een doorslaand succes. Op sommige avonden zaten er soms honderd belangstellenden in de zaal.

Besloten is om met beide activiteiten ook in 2014 door te gaan. De cursus wordt in Alkmaar en in Zwolle gegeven.

Belangrijk speerpunt vormen de Jacobalia. Het aantal loopt inmiddels dankzij melding van veel actieve Genootschapsleden tegen de duizend. De werkgroep is in overleg met de regio's gestart met het wegwerken van hiaten. Van veel Jacobalia ontbreekt een foto en/of een beschrijving. De zoekstructuur op de nieuwe website moet nog worden verbeterd. Teneinde de regio's te ondersteunen bij de planning van hun ledenbijeenkomsten heeft de werkgroep een lijst sprekers met gegevens samengesteld.

De werkgroep verzorgt voorts een rubriek in de Jacobsstaf, waarin opvallende jacobalia worden beschreven.

Op 24 augustus 2013 heeft de werkgroep informatie verzorgd op een bijeenkomst van regio-coördinatoren. Hier is een contact ontstaan met de regio's, vooral ten behoeve van het op peil brengen van de jacobalia en ter ondersteuning van de wensen van de regio's.

Regio Bollenstreek / Rijnland

Ons Genootschap telt zestien regio's. Regio Bollenstreek-Rijnland stuurde ons dit verslag. We nemen het op als een van de voorbeelden om u een idee te geven van de vele activiteiten die regio's organiseren.

In januari zijn we bij wijze van experiment en geïnspireerd door Jos Engels van de regio Den Haag begonnen met een huiskamerbijeenkomst voor de nieuwe leden in de omgeving van Haarlem vanaf januari 2012. De opzet was een kennismaking met elkaar en het geven van informatie wat het Genootschap en vooral de regio voor hen te bieden had. De eerste bijeenkomst zou in Heemstede zijn in de huiskamer van Yvonne Wijnands, maar de toeloop was dermate groot dat we uitgeweken zijn naar het buurthuis Casca in Heemstede.

Het experiment werd door de aanwezigen en door ons als geslaagd ervaren waarna in februari een dergelijke bijeenkomst volgde voor de leden in Leiden en omstreken die gezien de aanmeldingen, eveneens in een buurthuis gehouden werd nl. het buurthuis de Pancrat in Leiden. In april volgde dan een laatste bijeenkomst voor de leden van Alphen aan de Rijn e.o. in de huiskamer van Helmi van Ginneken.

Elke maand hebben de leden beurtelings een wandeling samengesteld die gecoördineerd werden door Helmi. Verslag en foto's van deze wandelingen werden meestal door Aad van Houten en Hans van Vliet gemaakt, maar ook wel door andere meewandelende leden. Ze zijn te vinden op de website van onze regio.

In maart en oktober hadden we onze regiobijeenkomsten in de Hoeksteen in Hillegom. Naast de gebruikelijke onderdelen als voorstellen van nieuwe leden, pelgrimsparade, mededelingen en informatie-uitwisseling met betrekking tot fietsen en wandelen hadden we als gastsprekers in maart Gied ten Berge over zijn fietstocht naar Santiago en in oktober Fons Boink over de camino Primitivo en de Via de la Plata.

In november organiseerden we een wandelweekend in het NIVON-huis in Eerbeek. Een verslag van Ingrid Koedijk is te vinden op onze website.

Eind november werd eveneens in Hillegom de film "the Way" vertoond.

Pelgrimeren voor de jeugd

In 2013 was het *Pelgrimeren voor de Jeugd* niet alleen in Vessem, maar ook op andere plaatsen in Nederland een succes. De formule die Jac Naus samen met zijn collega's heeft ontwikkeld, spreekt leerlingen, ouders en scholen aan die hiervoor een dag inplannen. Ruim dertig groepen van twintig of meer leerlingen uit groep 8 vonden in 2013 vanuit hun school in de omgeving van Vessem de weg naar onze herberg. Bewustwording, beweging en belangstelling zijn de drie pijlers van deze activiteit voor de jeugd. Onderweg gaan de kinderen in gesprek met pelgrims uit ons Genootschap en ervaren ze wat pelgrimeren is en wat het met je doet. Ook de stilte in Kafarnaüm en het bezoek aan de Jacobushoeve met het Cruz de Ferro in Vessem brengen hen in contact met de doelstellingen en de spiritualiteit van het pelgrimeren. Om dit ook op andere locaties in Nederland ingang te doen vinden werd op 23 november een landelijke bijeenkomst gehouden. Niet alleen de Stichting Pelgrimswegen naar Rome, maar ook vanuit Santiago de Compostela kwam belangstelling om een dergelijk initiatief op te zetten.

Pelgrimeren voor jongeren

Uit de statistieken blijkt al enige jaren dat in Nederland minder jongeren pelgrimeren dan dit het geval is in andere Europese landen en delen van de wereld. Een groep studenten van de Hogeschool Tilberug – richting Lifestyle Studies – heeft dit fenomeen in 2013 als studie-opdracht onderzocht. Na een inspirerende kennismaking met ons Genootschap en het verhaal van de 19-jarige Laura, die de camino twee keer heeft gelopen, zijn ze in groepjes aan de slag gegaan. De belangrijkste resultaten van hun onderzoek zijn dat jongeren gemotiveerd worden, als ze er in groepsverband kunnen op uittrekken, er een sportelement met competitie aan de tocht verbonden is en als ze ook na de tocht bij elkaar kunnen komen. Inmiddels is in de regio Rotterdam een initiatief gestart om met jongeren op de fiets naar Santiago te trekken onder het motto *Kennismakingsweek Camino voor sportieve Fietsers*, bestemd voor jongeren uit heel Nederland.

Slotwoord

Met dit jaarverslag hebben we u een idee willen geven van wat er zoal binnen ons Genootschap gebeurt.

Veel mensen die achter de schermen werken, halen nooit het jaarverslag. Het lijkt zo vanzelfsprekend dat onze informatiecentra altijd zijn bemensd (in Utrecht meerdere dagen in de week), dat mensen snel hun bestelde pelgrimspas of routegids in hun bus krijgen. Dat kan alleen dankzij de vele vrijwilligers van de Leden- en informatieservice.

Met zestien regio's en meer dan twintig werkgroepen is het ondoenlijk een uitputtend overzicht te geven. Hopelijk neemt u het ons niet kwalijk als uw activiteit waaraan u zo hard gewerkt heeft niet in het verslag staat. Wilt u er zeker van zijn dat u volgend jaar wel in het jaarverslag voorkomt, stuur dan voor 1 februari 2015 uw bijdrage aan secretaris@santiago.nl

Met dank aan Bert Luijff (werkgroep Geschiedenis en Cultuur), Yvonne Wijnands (regio Bollenstreek / Rijnland) en Jasper Koedam en Frans Brons (werkgroep Roncesvalles), Monique Walrave (Pelgrimeren voor de jeugd) en Jan Kousemaker (penningmeester) voor hun bijdragen aan dit verslag.